

Handläggare
Hedberg Jenny
Odin Tomas
Öberg Marie

Datum
2016-01-31
Rev 2016-02-11

Diarienummer
OSN-2015-0124

Omsorgsnämnden

Årsbokslut 2015

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden föreslås besluta

att godkänna föreliggande bokslut, samt

att skicka bokslut 2015 med tillhörande bilagor till kommunstyrelsen.

Ärendet

Nämnden har att upprätta bokslut för 2015. I bokslutet redovisas dels nämndens ekonomiska utfall, dels uppföljning av måluppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål. En redovisning ska också göras av de uppdrag nämnden fått från kommunfullmäktige samt hur nämnden under året arbetat med jämställdhetsintegrering, barnkonventionen, kompetensförsörjning, medarbetar- och ledarskap. I bokslutet finns även en beskrivning av viktiga händelser under året och vilka utmaningar som finns framåt.

Det ekonomiska resultatet visar en negativ avvikelse mot budget på cirka 31,9 miljoner kronor. Av de elva inriktningsmål som nämnden styrt genom aktiviteter i verksamhetsplan för 2015 har tio bedömts som uppnådda och för ett mål kan inte en bedömning göras. Nämnden har haft tre uppdrag och två av dessa är inte påbörjade medan ett pågår.

De viktigaste utmaningarna under året har varit att kunna tillgodose behoven av bostäder med särskild service samt vidta åtgärder för budget i balans.

Omsorgsförvaltningen

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör

Årsbokslut 2015

Fastställs av omsorgsnämnden 2016-02-17

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Inriktningsmål	3
2.1	Inriktningsmål 11	4
2.2	Inriktningsmål 12	4
2.3	Inriktningsmål 14	4
2.4	Inriktningsmål 16	5
2.5	Inriktningsmål 17	5
2.6	Inriktningsmål 22	6
2.7	Inriktningsmål 23	6
2.8	Inriktningsmål 24	6
2.9	Inriktningsmål 25	7
2.10	Inriktningsmål 26	7
2.11	Inriktningsmål 27	7
3	Uppdrag	8
4	Övriga frågor	9
4.1	Jämställdhetsintegrering	9
4.2	Barnkonventionen	9
4.3	Kompetensförsörjning, ledarskap och medarbetarskap	10
4.4	Viktiga händelser och utmaningar	10
5	Ekonomiskt bokslut	12

1 Inledning

Omsorgsnämnden bildades 1 januari 2015 och nämnden antog verksamhetsplan för 2015 vid sammanträdet i mars.

Årsredovisningen följer den av kommunstyrelsen fastställda strukturen med redovisning av grad av måluppfyllelse för kommunfullmäktiges inriktningsmål, uppdrag och övriga frågor. De övriga frågorna avser områdena jämställdhetsintegrering, barnkonventionen, kompetensförsörjning, ledarskap och medarbetarskap samt viktiga händelser under året.

Under respektive inriktningsmål anges inom vilka verksamhetsområden nämnden har arbetat med målet genom att i verksamhetsplanen ange styrning och aktiviteter för att målet ska uppnås. I nämndens verksamhetsplan för 2015 ingår verksamhetsområdena förebyggande verksamhet, insatser i ordinärt boende, bostad med särskild service, personlig assistans, daglig verksamhet, ledar- och medarbetarskap samt gemensamma verksamhetsområden. För mer information om verksamhetsområdena hänvisas till omsorgsnämndens verksamhetsplan 2015 (dnr OSN-2015-0152).

2 Inriktningsmål

Nämnden redovisar i årsbokslutet en uppföljning av de inriktningsmål som nämnden följde upp i delårsbokslut per augusti.

Inriktningsmål enligt nämndens delårsbokslut per augusti:

11. Inflytande och delaktighet ökar för medborgarna i välfärden.
12. Tillgänglighetsskapande åtgärder i kommunens bostadsområden minskar behovet av vård- och omsorgsboenden.
14. Det förebyggande arbetet och tidiga insatser utvecklas.
16. Uppsala kommun erbjuder fler människor med funktionsnedsättning arbete och sysselsättning.
17. Kommunen underlättar för innovationer i den egna verksamheten och utgör testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer.
22. Heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet för kommunens medarbetare.
23. Uppsala kommun erbjuder attraktiva möjligheter och villkor som står sig väl i konkurrensen, jämfört med andra arbetsgivare.
24. Medarbetare har förutsättningar att nå överenskommen prestation och engagera sig aktivt i verksamhetens utveckling. Utvecklingsvägar är kända och kommunicerade.
25. God service, enkelhet och korta handläggningstider präglar kommunens kontakter med företag och medborgare.
26. Uppsala kommun är attraktiv för nyetableringar och företag.
27. Uppsala kommun ger förutsättningar för en god hälsa för hela befolkningen.

2.1 Inriktningsmål 11

Nämnden har arbetat med inriktningsmål 11 inom områdena förebyggande insatser, insatser i ordinärt boende, bostad med särskild service och gemensamma verksamhetsområden.

Mål och inriktning i IVE	Bedömning	Kommentar
Inflytande och delaktighet ökar för medborgarna i välfärden.	Nämndens del av målet är uppnått	Att öka delaktighet och inflytande är för nämnden ett långsiktigt mål. I en sammanvägd bedömning anser nämnden att målet för 2015 är uppnått, däremot finns det delar att arbeta vidare med. Nämnden har genomfört aktiviteter i enlighet med nämndens verksamhetsplan för att medborgarna som tar del av välfärden ska få en ökad delaktighet och inflytande. Bland annat har nämnden förtydligat krav i förfrågningsunderlag och uppdrag med syfte att öka delaktighet och inflytande. Nämnden har även tillskapat fler bostäder med särskild service samt att det finns möjlighet att välja utförare inom ledsagarservice, daglig verksamhet och hemvård. Att nämnden har haft två öppna sammanträden och har föreningsdialog vid varje sammanträde möjliggör för medborgare och ideell sektor att ha inflytande över och vara delaktiga i demokratiska processer. Vidare har nämnden i dialog med ideella organisationer utvecklat verksamhet, och avser att inrätta ytterligare forum för detta 2016. I samband med detta pågår ett arbete med att se över de boendeformer nämnden erbjuder, vilket torde få effekten att både den enskildes inflytande ökar och att nämnden erbjuder insatser som motsvarar medborgarnas behov. En utvärdering har påbörjats av närvårdsteam inom neuropsykiatri. Teamet ska ge tidiga och samordnade insatser.

2.2 Inriktningsmål 12

Nämnden har arbetat med inriktningsmål 12 inom området insatser i ordinärt boende.

Mål och inriktning i IVE	Bedömning	Kommentar
Tillgänglighetsskapande åtgärder i kommunens bostadsområden minskar behovet av särskilda boendeformer.	Nämndens del av målet är uppnått	Nämnden har i samtliga yttranden gällande samhällsplanering beaktat tillgänglighetsperspektivet. Nämnden har i samtliga ärenden till nämnd med en beskrivning av konsekvenser för tillgängligheten.

2.3 Inriktningsmål 14

Nämnden har arbetat med inriktningsmål 14 inom områdena förebyggande insatser.

Mål och inriktning i IVE	Bedömning	Kommentar
Det förebyggande arbetet och tidiga insatser utvecklas.	Nämndens del av målet är uppnått	Nämnden har främst inom socialpsykiatri arbetat med förebyggande insatser, till exempel i form av personliga ombud och uppsökande verksamhet via Brobygget som drivs av Frälsningsarmén med medel från nämnden.

Mål och inriktning i IVE	Bedömning	Kommentar
		Enligt en utvärdering gjord av FoU/Regionförbundet har den uppsökande verksamheten enligt Hikikomori-modell visat goda effekter. En utvärdering pågår av närvårdsteamet för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som bedrivs i samverkan med landstinget. Genom att ställa krav i samtliga uppdrag och upphandlingar på att fysisk aktivitet på recept (FaR) vill nämnden skapa förutsättningar för en bättre hälsa hos nämndens målgrupp. I samverkan med äldreförvaltningen har implementeringsarbete påbörjats. En studie med stöd av Gävle högskola har genomförts som visar att det finns behov av fortsatt implementeringsarbete.

2.4 Inriktningsmål 16

Nämnden har arbetat med inriktningsmål 16 inom området förebyggande verksamhet.

Mål och inriktning i IVE	Bedömning	Kommentar
Uppsala kommun erbjuder fler människor med funktionsnedsättning arbete och sysselsättning	Det går inte att bedöma om nämndens del av målet är uppnått	Nämnden kan inte fullt ut bedöma om nämndens del av målet är uppnått. Nämnden behöver utveckla delar av uppföljningen inom området. Nämndens styrning i form av att utveckla träffpunkterna för personer med psykisk funktionsnedsättning samt strukturerad sysselsättning med hög grad av brukarmedverkan har inte kunna följas upp under 2015. Ett samarbetsforum har upprättats där myndighet och utförare har träffats för att diskutera utvecklingsfrågor. Till mötet i januari 2016 är även en brukarföreträdare inbjuden. Varje träffpunkt och strukturerad sysselsättning kan välja upp till två representanter till TIFs (Träffpunkternas intresseförening) styrelse. Styrelsen fungerar som brukarråd. Ett brukarråd som varit aktivt sedan 2007. Gemensamma möten tillsammans med personalen från träffpunkterna genomförs ungefär en gång i månaden. Där tas frågor upp som gäller bland annat inriktning och innehåll. Verksamheten ISA (individuellt stöd i arbetet) i samverkan med landstingets psykiatri, arbetsförmedlingen och försäkringskassan fungerar bra och har kö. Arbetet följs kontinuerligt upp av styrgruppen.

2.5 Inriktningsmål 17

Nämnden har arbetat med inriktningsmål 17 inom området insatser i ordinärt boende.

Mål och inriktning i IVE	Bedömning	Kommentar
Kommunen underlättar för innovationer i den egna verksamheten.	Nämndens del av målet är inte uppnått	Nämnden har haft för avsikt att delta i projektet innovationer i ordinärt boende (INNOBE) som initierats av äldrenämnden. Projektet har inte varit aktivt 2015. Införande av tjänsten nationell patientöversikt (NPÖ) och omställning från analoga till digitala trygghetslarm pågår.

Mål och inriktning i IVE	Bedömning	Kommentar
		Nämnden behöver genom samarbete med berörda staber vid kommunledningskontoret få större kunskap om innovationer och hur dessa kan underlätta i nämndens verksamhet.

2.6 Inriktningsmål 22

Nämnden har arbetat med målet inom området medarbetar- och ledarskap.

Mål och inriktning i IVE	Bedömning	Kommentar
Heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet för kommunens medarbetare.	Nämndens del av målet är uppnått	Samtliga tillsvidareanställda medarbetare vid omsorgsförvaltningen har en heltidsanställning i grunden. De medarbetare som önskar arbeta deltid har under 2015 haft möjlighet till detta.

2.7 Inriktningsmål 23

Nämnden har arbetat med målet inom området medarbetar- och ledarskap.

Mål och inriktning i IVE	Bedömning	Kommentar
Uppsala kommun erbjuder attraktiva möjligheter och villkor som står sig väl i konkurrensen, jämfört med andra arbetsgivare.	Nämndens del av målet är uppnått.	Nämnden arbetar med att skapa en attraktiv arbetsmiljö för medarbetarna genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete och en aktiv samverkan med de fackliga organisationerna. Nämnden har även påbörjat ett arbete med att utveckla interna karriärvägar.

2.8 Inriktningsmål 24

Nämnden har arbetat med målet inom området medarbetar- och ledarskap.

Mål och inriktning i IVE	Bedömning	Kommentar
Medarbetare har förutsättningar att nå överenskommen prestation och engagera sig aktivt i verksamhetens utveckling. Utvecklingsvägar är kända och kommunicerade	Nämndens del av målet är uppnått	Nämnden har en aktiv samverkan med de fackliga organisationerna och uppmuntrar medarbetare vara delaktiga i verksamhetens utveckling. Nämnden har även påbörjat ett arbete med att utveckla interna karriärvägar. Detta görs tillsammans med de fackliga organisationerna. Nämnden har även haft dialog med företrädare för berörda fackförbund kring hur förfrågningsunderlag och uppdrag kan ses i relation till arbetsmiljö. Syftet var att genom förfrågningsunderlag och uppdrag bidra till en bättre arbetsmiljö för medarbetare i berörda verksamheter som nämnden beställer.

2.9 Inriktningsmål 25

Nämnden har arbetat med målet inom området gemensamma verksamhetsområden.

Mål och inriktning i IVE	Bedömning	Kommentar
God service, enkelhet och korta handläggningstider präglar kommunens kontakter med företag och medborgare	Nämndens del av målet är inte uppnått	Nämndens utredningstid i antal dagar från ansökan till beslut om LSS insatser har minskat från 32 dagar (median) 2014 till 30 dagar (median) 2015. Medelvärdet har minskat från 54 dagar 2014 till 46 dagar 2015. I och med en förändring av telefontider har det blivit lättare för medborgarna att komma i kontakt med biståndshandläggarna, vilket ger en god service. <i>Guide till dig med funktionsnedsättning</i> har reviderats och uppsala.se uppdateras löpande. På förvaltningen har en Info-grupp skapats med syftet att framställa och presentera information om myndigheten och nämndens insatser. Nämnden ser målet om god service, enkelhet och korta handläggningstider som ett ständigt pågående arbete. Arbete med att utveckla rutiner för rättssäker och effektiv myndighetsutövning, vägledning för handläggning, tydliggöra och tillgängliggöra information för att kunna jämföra tjänster kommer att fortgå under 2016 i enlighet med påbörjat arbete och planering.

2.10 Inriktningsmål 26

Mål och inriktning i IVE	Bedömning	Kommentar
Uppsala kommun är attraktiv för nyetableringar och företag.	Nämndens del av målet är uppnått	Nämndens upphandlingar av vissa verksamheter möjliggör för nyetableringar och företag. Inom bostad med särskild service har tre företag tillkommit som utförare inom nämndens verksamhet under 2015.

2.11 Inriktningsmål 27

Mål och inriktning i IVE	Bedömning	Kommentar
Uppsala kommun ger förutsättningar för en god hälsa för hela befolkningen	Nämndens del av målet är uppnått	Nämnden ställer i samtliga uppdrag och upphandlingar krav på ett hälsofrämjande arbete.

3 Uppdrag

Mål och inriktning i IVE	Bedömning	Kommentar
KF 29 september 2014 § 195, om att det är dags för ett omsorgspris i Uppsala kommun att uppdra till äldrenämnden och nämnden för hälsa, vård och omsorg att utarbeta förslag till regler för ett pris för omsorgsområdet i Uppsala kommun att fastställas av kommunstyrelsen.	Uppdraget har inte påbörjats	Omsorgsnämnden har i verksamhetsplan för 2015 planerat för att arbeta med uppdraget att utarbeta förslag till regler för ett omsorgspris. Dock har nämnden fått besked om att detta arbete ska hanteras centralt i samband med en genomlysning av de priser och utmärkelser som finns inom Uppsala kommun, så som kvalitetspris och pedagogiska priset. Nämnden kommer att bidra med underlag till detta arbete. Någon tidplan har inte presenterats från kommunledningskontoret.
Uppdrag till äldrenämnden och omsorgsnämnden: Att ta fram en handlingsplan för hur IT och ny teknik kan användas som ett hjälpmedel i det förebyggande arbetet.	Uppdraget har inte påbörjats	Nämnden/förvaltningen saknar IT-kompetens efter den omorganisation som gjordes inför 2015. Inom ramen för nu uppbyggd IT-organisation för hälsa, vård och omsorg kommer nämnden mer aktivt arbeta med uppdraget.
Att ta fram ett förslag till program för funktionshinderpolitiken	Genomförandet pågår	Nämnden gjorde en omstart i arbetet i september 2015 för att få större delaktighet från brukarorganisationer. Målsättningen är att ett förslag ska finnas till sommaren 2016. Programmet tar sin utgångspunkt i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och ska ange en ambitionsnivå för kommunens samlade arbete för full delaktighet i samhällslivet.

4 Övriga frågor

4.1 Jämställdhetsintegrering

- a) Vilka åtgärder har nämnden utfört under 2015 för att jämställdhetsintegrera nämndens verksamhet?
- Processledare Maria Norberg från kommunledningskontoret har pratat om jämställdhetsintegrering på en sammankomst riktad till alla förvaltningens medarbetare
 - ISAmverkans medarbetare har utbildats i genuskunskap och jämställdhetsfrågor.
 - Neuropsykiatriska behandlingsteamet har utbildats i genuskunskap och jämställdhetsfrågor och en kartläggning av deltagarna/besökarna har genomförts.
 - Analys har genomförts på ISAmverkans deltagare utifrån PRIO och inventeringen som genomfördes 2013.
 - Ett samarbete med Uppsala Universitet har påbörjats kopplat till analysen av ISAmverkan. Det som kommit fram i analysen är att hälsan generellt skattades som bättre än innan deltagarna fick arbete, men att mäns hälsa förbättrades mer än kvinnornas när de påbörjade ett arbete.
 - Nämndcontroller har utbildats i genusbudgetering
- b) Vad ser nämnden för utvecklingsområden för att jämställdhetsintegrera nämndens verksamhet?
- Nästa steg för nämndens arbete med jämställdhetsintegrering är nämndens myndighetsutövning. Åtgärder kommer att planeras under 2016.

4.2 Barnkonventionen

- a) Vilka åtgärder har nämnden utfört under 2015 för att omsätta barnkonventionen i praktiken?
- Nämnden har beslutat att förvaltningen i samtliga ärenden till nämnden ska beskriva vilka konsekvenser ärendet har för barn.
 - Nämnden har planerat aktiviteter inför 2016 för att öka barn och ungas delaktighet vid ansökan om insatser.
- b) Vad ser nämnden för utvecklingsområden för att omsätta barnkonventionen i praktiken?
- Nämnden ska verka för att FN:s barnkonvention vad gäller barns rätt att uttrycka sina åsikter i alla beslut som rör honom eller henne följs. Nämnden ser ett utvecklingsområde i arbetet med samordnade individuella planer. Nämnden avser att via kompetensutveckling för biståndshandläggare verka för att barn och/eller deras företrädare ska delta i processen med samordnade individuella planer.
 - Nämnden ska verka för att övergången mellan ungdom och vuxenblivandet för funktionsnedsatta ska minska. Nämnden ska verka för att upprätthålla och utveckla boendeprocesskedjan så att nämnden kan säkerhetsställa boende för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. I arbetet behöver även skillnader hanteras mellan de insatser den yngre generationen efterfrågar och det utbud LSS medger.

4.3 Kompetensförsörjning, ledarskap och medarbetarskap

I samband med årsredovisningen 2014 redovisade nämnden vilka utmaningar nämnden hade gällande kompetensförsörjning.

- a) Beskriv hur nämnden arbetat för att möta dessa utmaningar och vilka effekter som hittills uppnåtts.
- I samband med omorganisation och ändrat arbetssätt för biståndshandläggare har nämnden arbetat med riskanalyser och strukturerat arbetsmiljöarbete.
 - Satsningar har gjorts för att skapa tydlighet och struktur kring omorganisationen med kommunikationsinsatser riktade för att stärka och trygga medarbetare.

Effekterna av omorganisation och förändrat arbetssätt för flera av funktionerna på förvaltningen har börjat "sätta sig". Detta är dock ett pågående förändringsarbete där roller, befogenheter och ansvar tydliggörs och förändras efter uppföljning och utvärdering av arbetssätt.

- b) Beskriv vilka faktorer som haft störst inverkan på kompetensförsörjning, medarbetarskap och ledarskap under 2015.

Exempel på faktorer: generationsväxling, ökad jämställdhet, ledarutveckling, aktivt medarbetarskap, strukturella förändringar i lagstiftning/marknad/organisation som lett till justeringar i organisation/personalvolym m.m.

- I samband med omorganisation 2015 sökte och fick flera medarbetare annat arbete, majoriteten inom förvaltningen. Rekrytering och anpassning av organisation har haft stor påverkan under 2015.
- I samband med omorganisationen har tjänster som enhetschefer inrättats. Detta har möjliggjort ett nära ledarskap för de medarbetare som arbetar som biståndshandläggare.
- Samtliga chefer på förvaltningen har deltagit i det ledarskapsutvecklingsprogram *Ett Uppsala – ett ledarskap* som kommunledningskontoret erbjudit.

4.4 Viktiga händelser och utmaningar

- a) Vilka har varit de viktigaste utmaningarna för nämnden att fokusera året som gått? Beskriv varför.

- Att kunna tillgodose behov av bostad med särskild service för nämndens målgrupper. Nämnden saknar bostäder, men har samtidigt några bostäder där efterfrågan är lägre.
- Nämnden har inte haft en budget i balans varför en stor utmaning för nämnden har varit att få ekonomi i balans.

- b) Vilka händelser har varit särskilt viktiga för nämnden under året som gått? Beskriv varför.

- Nämnden har under året gjort en översyn av bostad med särskild service och korttidsvistelse för barn och ungdom. Detta har medfört att de enskilda kan erbjudas stöd till samma eller ökad kvalitet men till en lägre kostnad för nämnden.
- Ramupphandling av bostad med särskild service LSS, då nämnden kunnat verkställa tidigare ej verkställda beslut. Samtidigt som enskilda personer fått sitt beslut verkställt har även nämnden minskat kostnaderna för särskild avgift till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).
- Nämnden har övertagit sysselsättningsverksamheter från arbetsmarknadsnämnden vilket har skapat möjlighet att erbjuda ett bredare spektra av stöd och insatser inom socialpsykiatri.

- I samverkan med Vård & omsorg har en stor genomlysning av området serviceboende LSS genomförts. Arbetet har resulterat i en ersättningsmodell med bedömda insatser och ersättningar kopplade till de individuella insatserna. Modellen tydliggör också bemanning och stöd från servicebaserna där stödet utgår. Ersättningsmodellen ger sänkta kostnader inom området 2016 och 2017.
 - Den volymutveckling som under senaste åren har skett inom boendestöd har under 2015 minskats. Nämnden har utvecklat samverkansformer med Vård & omsorg och under 2016 kommer en ny ersättningsmodell tas fram. Detta innebär en kostnadsminskning för nämnden.
- c) Vilka är de viktigaste utmaningarna för nämnden att fokusera 2016? Beskriv varför.
- Nämnden behöver fortsätta arbetet med att få ekonomi i balans samtidigt som medborgarnas behov tillgodoses till rimlig kvalitet. Nämndens verksamhet är till största delen lagreglerad, d v s nämnden har ett ansvar för att tillgodose behov som medborgare med funktionsnedsättning har. Nämnden behöver fortsätta analysera om kostnaderna för denna verksamhet är rimliga i förhållande till den kvalitet som verksamheten håller samt utifrån denna analys göra eventuellt nödvändiga anpassningar och vidta åtgärder.
 - Nämnden ser en stor utmaning i boendefrågan. Det handlar om att kunna tillgodose behov av bostäder med särskild service inom LSS och socialtjänstlagen för nämndens målgrupper. Samtidigt behöver den ordinarie bostadsmarknaden bli mer tillgänglig för personer med funktionsnedsättning och/eller social problematik.
 - Samverkan och ansvarsfördelning mellan de sociala nämnderna samt landstinget i Uppsala län för personer med komplexa behov behöver belysas och tydliggöras.

Bokslut 2015

Omsorgsnämnden

Belopp i miljoner kronor	KF-budget nettokostnad	Nettokostnad bokslut	Resultat bokslut	Prognos Augusti
Nämnden totalt	1 454,3	1 486,2	-31,9	-30,5
Politisk verksamhet	1,1	1,1	0,0	0,0
Vård och omsorg om funktionshindrade	1 448,1	1 375,4	72,7	-38,6
varav öppna insatser	22,4	22,4	0,0	-1,4
varav SoL och HSL	427,6	377,2	50,4	-60,1
varav LSS och LASS	998,2	975,9	22,3	22,9
Arbetsmarknadsåtgärder	5,1	5,0	0,1	0,0
Nettoinvesteringar	2,0	0,0		

Nämndens analys

Nämnden redovisar ett resultat på minus 31,9 mnkr. Det är 1,5 mnkr sämre än prognosen i augusti. Den främsta orsaken till budgetavvikelsen är utökningen av boendeplatser inom bostad med särskild service enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt hemvården.

Under året har nämnden påbörjat nedanstående förändringar för att uppnå en ekonomi i balans 2016.

- Ny upphandlingsmodell enligt lagen om offentlig upphandling (LOU), 67 platser vilket ger 5,2 mnkr 2016
- Ny upphandlingsmodell LOU, entreprenad, 6 mnkr 2016
- Ny ersättningsmodell för serviceboende enligt LSS, 6 mnkr 2016
- Ny ersättningsmodell för boendestöd, 10 mnkr helår
- Transporter daglig verksamhet, 1,5 mnkr 2016
- Utökning av beviljade och verkställda LSS insatser vilket ger Uppsala kommun ökade intäkter från LSS-utjämningsystemet

Budget/resultat 2015

Nämnden har i förhållande till kommunfullmäktiges budget valt att lägga en kostnadsbudget för 2015 efter förväntat utfall per verksamhetsområde. Se nedanstående tabell.

Budget/resultat 2015 per verksamhetsområde, tkr

	Utfall	Prognos	Diff utfall prognos	Nämndens budget	Förändring
	2015	aug-15	2015	2015	utfall/Nämndens budget
110 Nämnd- och styrelseverksamhet	-1131	-1102	-29	-1 102	-29
539 Övrig förebyggande verksamhet	-22 356	-23 648	1 292	-25 871	3 515
541 Vård & omsorg i ordinärt boende	-221 622	-222 390	768	-208 892	-12 730
542 Vård & omsorg i särskilt boende	-260 256	-262 757	2 501	-257 209	-3 047
551 Boende enligt LSS	-476 824	-475 625	-1 199	-462 252	-14 572
552 Personlig assistans enligt LSS och ASS	-196 081	-194 244	-1 837	-193 987	-2 094
553 Daglig verksamhet enligt LSS	-185 242	-184 263	-979	-177 833	-7 409
554 Övriga insatser enligt LSS	-117 742	-115 655	-2 087	-122 074	4 332
6231 Sysselsättning	-4 977	-5 075	98	-5 075	98
TOTALT	-1 486 231	-1 484 759	-1 472	-1 454 295	-31 936

Årsbokslutet 2015 visar ett negativt resultat med 31,9 mnkr jämfört med budget 2015. Negativa avvikelser redovisas inom områdena hemvården, särskilt boende psykiatri, boende enligt LSS och daglig verksamhet enligt LSS.

Politisk verksamhet

	Utfall ackumulerat		Differens mot ack budget
	2015	Budget ack 2015	
Nämndenskostnader	-1 131	-1 621	-29 2,6%

Årsbokslutet för politisk verksamhet visar ett negativt utfall på 29 tkr jämfört med budget. År 2015 hade nämnden tre individutskott och för år 2016 har nämnden beslutat om två individutskott, vilket medför mindre kostnader för sammanträdesarvoden.

Förebyggande och öppna insatser

	Utfall ackumulerat		Differens mot ack budget
	2015	Budget ack 2015	
Övrigt förebyggande verksamhet	-22 356	-25 871	3 515 -13,6%

Nettokostnaderna för förebyggande insatser är 3,5 mnkr lägre än budgeterat.

I förebyggande insatser ingår föreningsbidrag, anhörigstöd, demensstöd, träffpunkter, personliga ombud och arbetsmarknadsinsatser. Den positiva avvikelsen beror främst på en överbudgetering av föreningsbidrag då fördelningen mellan nämnderna inte var klar när budgeten upprättades.

Vård och omsorg om funktionshindrade barn, vuxna och äldre

Vård och omsorg i ordinärt boende, barn, vuxna och äldre nettokostnad tkr

	Utfall ackumulerat 2015	Budget ack 2015	Differens mot ack budget	
5410 Övriga insatser ordinärt boende 1)	-34 885	-32 456	-2 428	7,5%
5411 Hemtjänst/hemvård 2)	-77 404	-63 882	-13 522	-20,0%
5412 Anhöriganställning	-11 264	-11 640	376	-9,6%
5413 Stöd i Assistansliknande former	-16 268	-12 009	-4 260	26,8%
5414 Ledsagarservice, SoL	-8 579	-8 961	382	-4,7%
5415 Avlösarservice, SoL	-1 291	-924	-367	39,7%
5416 Kontaktperson, SoL	-9 914	-11 201	1 286	-17,6%
5417 Boendestöd	-49 579	-54 474	4 895	-17,8%
5418 Korttidsvård (växelvård, avlastn)	-12 437	-13 345	908	-6,8%
Vård och omsorg i ordinärt boende	-221 623	-208 892	-12 731	6,1%

- 1) I verksamhet 5410 Övriga insatser ordinärt boende redovisas nettokostnader för bostadsanpassning, hjälpmedel,, bassängträning, utskrivningsklara och sjukvårdsteamet.
- 2) I verksamhet 5411 Hemtjänst/hemvård redovisas nettokostnader för
 - hemtjänstinsatser enligt socialtjänstlagen
 - hälso- och sjukvårdsinsatser inom hemvården, inom personlig assistans och inom boendestöd

Nettokostnaderna för vård och omsorg i ordinärt boende är 12,7 mnkr högre än budgeterat.

Det är främst volymökningar som leder till ökade kostnader för hälso- och sjukvård, personlig assistans, boendestöd samt personlig omvårdnad inom hemtjänsten. Stöd i assistansliknande former visar också ett negativt utfall jämfört mot budget vilket kan förklaras av att i slutet av förgående år tillkom det tre omfattande ärenden som har den högre ersättningen. Individuella tekniska hjälpmedel och bostadsanpassning har ökade och högre kostnader jämfört med budget vilken funnits med i prognosen per augusti. När det gäller boendestödet har den tidigare trenden med ständigt ökade volymer avstannats.

Månad	April	Augusti	September	Oktober	November	December
Total antal brukare 2015	611	609	594	603	597	599
Antal brukare 21år-	603	604	587	595	593	594
Kvinna	324	325	318	322	314	318
Man	279	279	269	273	279	276
Antal brukare 0-20 år	8	5	7	8	4	5
Kvinna	5	2	3	4	2	2
Man	3	3	4	4	2	3

Vård och omsorg i särskilt boende, barn, vuxna och äldre nettokostnad tkr

	Utfall ackumulerat		Budget ack	Differens mot ack	
	2015	2015	2015	budget	
5421 Boende särskilt vårdbehövande	-3 594		-3 178	-415	13,1%
5422 Demensboende	-16 581		-18 085	1 504	-40,3%
5423 Psykiatriboende	-219 376		-212 917	-6 459	-24,4%
5424 Omvårdnadsboende	-20 705		-23 029	2 324	-39,7%
Vård och omsorg i särskilt boende	-260 256		-257 209	-3 047	-26,4%

Nettokostnaderna för vård och omsorg i särskilt boende är 3 mnkr högre än budgeterat. Under rubriken psykiatriboende redovisas också kostnader för placeringar på HVB-hem.

Nämndens nettokostnad för psykiatriboende uppgår för helåret 219,4 mnkr vilket är 6,5 mnkr högre än budget. Avvikelsen avser främst nyöppnade träningslägenheter i Salabacke 1,1 mnkr, den oväntade kostnaden som överfördes ifrån äldrenämnden på 1,3 mnkr samt lokalkostnaderna för Ferlin och Dalby på 1,4 mnkr.

Nettokostnaderna för vård och omsorg i boende för särskilt vårdbehövande, demensboende och omvårdnadsboende redovisar 3,4 mnkr lägre än budgeterat.

I redovisningen ingår kostnader på 104 686 mnkr för brukare över 65 år som beviljats insatser inom ordinärt- och särskilt boende enligt SoL. Nämnden erhöll 105 783 mnkr i kommunbidrag.

Boende enligt LSS vuxna och äldre nettokostnad tkr

	Utfall ackumulerat		Budget Ack	Förändring jämfört föreg år		Differens mot ack budget	
	2015	2014	2015				
5511 Bostad med särsk service vuxna	-435 451	-435 757	-418 625	306	0,1%	-16 826	4,0%

Nettokostnaderna för boende enligt LSS är 16,8 mnkr högre än budgeterat.

Under året har en utbyggnad av 21 platser genomförts vilket bidragit till att väsentligt minska kön till bostad med särskild service och att nedbringa nämndens kostnader för särskild avgift på grund av ej verkställda beslut. Utbyggnaden har inneburit en kostnadsökning för nämnden med drygt 11 miljoner kronor som inte fanns med i budgeten.

Under året har en ramavtalsupphandling genomförts med en ny ersättningsmodell som började gälla från maj 2015. Ersättningsmodellen innebär individuella nivåbedömningar av enskildas omvårdnadsbehov vilket medfört sänkta kostnader för nämnden med drygt 4 miljoner kronor.

Ett boende har under året evakuerats på grund av stora skador inom fastigheten vilket medfört ökade kostnader för ersättningslokal och ombyggnad samt ökade vårdkostnader under ombyggnadstiden.

Boende enligt LSS, barn och unga nettokostnad tkr

	Utfall ackumulerat		Budget ack	Differens mot ack	
	2015	2015	2015	budget	
5512 Bostad med särsk.service för barn och unga	-41 222		-40 975	-247	0,6%
5513 Familjehem, vuxna	-54		-1 139	1 084	-95,2%
5514 Familjehem, barn och ungdom	-97		-1 513	1 416	-93,6%
Boende enligt LSS	-41 373		-43 627	2 254	-5,2%

Nettokostnaderna för boende enligt LSS är 2,3 mnkr lägre än budgeterat.

Nämndens nettokostnad för verksamhetsområdet boende enligt LSS för barn och unga är för helåret 41,4 mnkr vilket är 2,3 mnkr lägre än budget. Den positiva avvikelser beror främst på att bokföring av familjehem gjorts på verksamhet 5544 utifrån att besluten avser korttidsvistelse i form av stödfamilj.

Personlig assistans enligt LSS och ASS, nettokostnad tkr

	Utfall ackumulerat		Budget Ack 2015	Förändring jämfört föreg år		Differens mot ack budget	
	2015	2014					
5520 Personlig assistans enligt LSS	-94 205	-86 781	-92 438	-7 424	-8,6%	-1 767	1,9%
5521 Personlig assistans enligt ASS	-101 876	-96 661	-101 549	-5 215	-5,4%	-327	0,3%
Personlig assistans total	-196 081	-183 442	-193 987	-12 639	6,9%	-2 094	1,1%

Nettokostnaderna för personlig assistans är 2,1 mnkr högre än budgeterat. Jämfört med föregående år har kostnaden ökat med 12,6 mnkr, 6,9 procent.

Kommunens ersättning till utförare av personlig assistans enligt LSS, det vill säga beslut som fattas av omsorgsförvaltningen, har inte höjts för ärenden som utförs dagtid utan är också detta år 253kr/timme. Ersättningen för brukare som har beslut om vaken natt eller jour nattetid har höjts med 4 kr till 284 kr/timme i enlighet med försäkringskassans schablonersättning. Den lägre ersättning som tillämpas för LSS-assistans dagtid har överklagats av några brukare. I dessa fall har ersättningen justerats uppåt av domstol. Området har under året haft en volymökning av ärenden och timmar.

Antal brukare beviljade personlig assistans från Försäkringskassan

Antal brukare					
	April	Augusti	Oktober	November	December
År 2015	319	329	333	339	338
År 2014	302	310	307	309	311
Skillnad i antal mellan åren	17	19	26	30	27
Andel ökning	5,63%	6,13%	8,47%	9,71%	8,68%

Antalet brukare som tillhör Försäkringskassan har sedan 2014 ökat med 8,68 procent.

Daglig verksamhet enligt LSS, nettokostnad tkr

	Utfall ackumulerat 2015	Budget Ack 2015	Differens mot ack budget	
5530 Dagligverksamhet	-153 384	-145 823	-7 561	-5,2%
5530 Habiliteringsersättning	-7 557	-7 549	-7	-0,1%
5530 Resor	-24 301	-24 460	159	0,6%
5530 Daglig verksamhet enligt LSS	-185 242	-177 833	-7 409	-4,2%

Nettokostnaderna för daglig verksamhet är 7,4 mnkr högre än budgeterat. Inom daglig verksamhet har nya ärenden tillkommit i augusti då personer slutar särskola i juni. Samtidigt har det varit få personer under 2015 som fyller 67 år och därmed slutar på daglig verksamhet. Under året har också förändringar i enskildas behov inneburit nivåhöjningar av ersättningar till utförare. (Tabell nedan)

För att få ner kostnaderna har förvaltningen tillsammans med styrelsen för vård & omsorg påbörjat omläggning av transporter daglig verksamhet. En viss försening av beställda nya bussar för effektivisering av transporterna har medfört att kostnadssänkningen inte blivit lika stor som prognostiserats. Effektiviseringarna kommer att ge större kostnadssänkningar 2016.

Månad 2015	Apr	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Totaltantal	812	827	830	834	833	826
Utan nivå heltid	5	0	0	0	0	0
Utan nivå halvtid	6	0	0	1	0	0
Nivå 1 heltid	70	63	63	62	59	48
Nivå 1 halvtid	11	16	16	17	16	22
Nivå 2 heltid	205	202	199	196	204	208
Nivå 2 halvtid	61	79	80	87	86	82
Nivå 3 heltid	135	141	141	142	139	139
Nivå 3 halvtid	19	20	22	22	23	23
Nivå 4 heltid	106	106	110	107	107	107
Nivå 4 halvtid	6	7	7	7	8	6
Nivå 5 heltid	79	80	80	77	76	77
Nivå 5 halvtid	6	5	4	4	4	5
Nivå 6 heltid	72	72	73	76	76	75
Nivå 6 deltid	1	2	2	2	1	0
Nivå 7 heltid	20	24	24	25	25	25
Nivå 7 halvtid	1	1	1	1	1	1
Nivå 8 heltid	2	2	2	2	2	2
Ej eget val	7	7	6	6	6	6

Mellan april och december har antalet personer med daglig verksamhet ökat med 14 personer, från 812 personer till 826 personer.

Övriga öppna insatser enligt LSS, nettokostnad tkr

	Utfall ackumulerat 2015	Budget ack 2015	Differens mot ack budget	
5541 Ledsagarservice	-13 056	-13 037	-19	4,5%
5542 Kontaktperson, LSS	-8 301	-8 686	385	-3,6%
5543 Avlösarservice, LSS	-7 259	-6 705	-554	1,0%
5544 Korttidsvistelse utanför hemmet	-69 675	-69 550	-125	2,1%
5545 Korttidsstillsyn ungd över 12 år	-17 127	-21 255	4 129	-21,0%
5549 Övriga öppna insatser, LSS	-2 324	-2 841	517	-56,6%
Övriga öppna insatser enligt LSS	-117 742	-122 075	4 333	-3,5%

Nettokostnaderna för övriga öppna insatser enligt LSS är 4,3 mnkr lägre än budgeterat.

Nämndens nettokostnad för verksamhetsområdet övriga öppna insatser enligt LSS är för helåret 117,7 mnkr vilket är 4,3 mnkr lägre än budget. Kostnader för beviljade ledsagarinsatser för brukare med vistelse vid Tallkrogen sommaren 2015 finns med i redovisningen.

Arbetsmarknadsåtgärder**Arbetsträning och sysselsättning nettokostnad tkr**

	Utfall ackumulerat 2015	Budget ack 2015	Differens mot ack budget	
6231 Arbetsträning & Sysselsättning	-4 977	-5 075	98	-1,9%

Nämnden övertog verksamheter för arbetsträning och sysselsättning den 1 juli 2015 från arbetsmarknadsnämnden. Verksamheten har följ budget.

Lönekostnadsutveckling

LÖNEKOSTNADSUTVECKLING			
Belopp i tusen kronor	Bokslut	Prognos aug.	Effekt av löneavtal %
Lönekostnad (konto 50-51)	29 379	28 210	

	Antal personer jan 2015	Antal personer dec 2015	Antal årsarbetare dec 2015	Medelålder
4100 - Omsorgsnämnden (OSN)	83	89	87,3	39,5
OMF1 - Ledning omsorgsförvaltning	4	5	5,0	40,6
OMF2 - Strategisk avdelning omsorgsförvaltning	11	16	15,8	47,5
OMF3 - Avdelning för barn och ungdom	13	13	12,8	41,2
OMF4 - Avdelning för socialpsykiatri	26	28	28,0	35,1
OMF5 - Avdelning omsorg stöd och service	29	27	25,8	38,2

Lönekostnaderna har ökat med 1,1 mnkr jämfört mot prognosen. Den strategiska avdelningen har utökats under året men det var medräknat i prognosen. Det är främst semesterlöneskulden som påverkar avvikelsen. Även förändringar i handläggningen av beslut för ordinarie personals sjukdom inom personlig assistans LSS har gjort att man behövt anställa ytterligare en administratör som är placerad på ledning inom omsorgsförvaltningen.